

Література

1. Крегул Ю.І. Безпека підприємницької діяльності в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 240с.
2. Про Концепцію вдосконалення державного регулювання господарської діяльності: Указ Президента України від 3.09.2007 р. № 816/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816/2007>.
3. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.
4. Косенко О. Правові аспекти здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_24659.
5. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 234 с.

УДК 656.7.073:346.14(043.2)

Похиленко І.С., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Розвиток системи вищої освіти вимагає від будь-якої науки й практики вивчення і впровадження сучасних технологій та нових методів навчання і повітряне право в цьому випадку не є виключенням.

Традиційно, під повітряним правом розуміють комплексну галузь права, що регулює суспільні відносини, які виникають, змінюються і припиняються у зв'язку з використанням та охороною повітряного простору як частини суверенної території України, а також його хімічної складової – атмосферного повітря у межах повітряного простору [1, с. 11]. Оскільки повітряне право можна розглядати не лише як галузь права, а і науку, і навчальну дисципліну, тому ми зосередимо увагу на повітряному праві як на навчальній дисципліні під час вивчення якої студенти отримують такий обсяг знань у галузі повітряного права, який би був достатній для самостійного та компетентного орієнтування в сучасних умовах, прийняття обґрунтованих рішень з правових питань в межах своєї компетенції, розв'язання різноманітних практичних проблем, пов'язаних як з міжнародним повітряним правом, так і національним авіаційним законодавством, що можуть виникати в їх майбутній професійній діяльності. Звичайно, таке вивчення неможливе без впровадження інновацій.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. інновації - це новостворені (застосовані) і (або)

вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери. На підставі цього та інших положень вищезгаданого Закону можна виділити такі складові інновації: інноваційний процес, інноваційну діяльність, інноваційний потенціал, інноваційне середовище. Отже, запровадження інновацій в освіті дозволяє покращити традиційну систему освіти, шляхом впливу на загальний рівень професійної діяльності викладача. Проте, вивчення інноваційного впливу не можливе без з'ясування ставлення до тих чи інших змін у формі проведення занять.

З цією метою був застосований такий метод наукового пошуку, як анкетування. Відповіді на запитання анкети дозволили оцінити якість сучасної вищої освіти очима опитуваних та врахувати їх побажання в процесі вироблення пропозицій по вдосконаленню навчального процесу. Проходило дослідження через мережу інтернет, шляхом відповідей на анкету створену за допомогою Google форми починаючи з квітня 2019 року і по сьогоднішній день. Слід відмітити, що комп'ютерне анкетування – це відносно молодий напрямок психодіагностики, в якому використовуються засоби електронно - обчислювальної техніки. Комп'ютерна психодіагностика з'явилась завдяки розвитку інформаційних технологій. Спроби автоматизувати пред'явлення досліджуваному стимульного матеріалу і подальшу обробку результатів робилися починаючи з 1930-х рр., але лише з 1970-х рр. почався справжній розвиток комп'ютерної психодіагностики, обумовлений появою персональних комп'ютерів. З 1980-х рр. комп'ютерні тести стали розроблятися в масових масштабах: спочатку – як комп'ютерні версії відомих бланкових методик, а в 1990-і рр. – як спеціальні методики, що враховують можливості сучасної техніки і не можуть відтворюватись у бланковому вигляді, оскільки розраховані на складний, що змінюється в просторі і часі стимульний матеріал, специфічний звуковий супровід і т.д. Початок ХХІ ст. відзначається все частішим передаванням комп'ютеру управління процесом анкетування. Якщо в минулі роки автоматизувались окремі стадії дослідження, наприклад пред'явлення матеріалу, обробка даних, інтерпретація результатів, то на сучасному етапі все частіше можна зустріти програми, які здійснюють всі процеси самостійно.

Станом на 19 січня 2020 р. у інтернет-опитуванні взяло участь 106 осіб, з них 68% жінки і 32% чоловіків. Говорячи про зайнятість, слід відмітити, що 50% це студенти, 28% працюють за фахом здобутої вищої освіти, 20% працюють за іншою спеціальністю, 2% тимчасово не працює. Вікова категорія також різноманітна, 3% до 18 років, 66% особа до 25 років, 18% до 35 років, 11% до 45 років і 2% до 65 років. Освіта: 60% має

неповну вищу освіту, 29% має вищу освіту, 7% середню, 2% професійно-технічну, 2 % вчене звання та науковий ступінь. В анкетуванні взяли участь представники із 16 закладів вищої освіти, із 17 спеціальностей.

Перед респондентами було поставлено ряд питань. Одне з них звучало так: «Яким формам проведення занять Ви надаєте перевагу?» Відповіді розподілились наступним чином: на першому місці опинились «традиційні форми організації навчального процесу» -26%, друге місце поділили такі інтерактивні методи як «робота в групах» та «мозковий штурм» отримавши відповідно по 22%, третє місце поділили «рольова гра» та «лекція-презентація» по 10%, решта –симуляція, шкала думок набрали відповідно 6% і 4%.

Підсумовуючи викладене, можна прийти до висновку, що студенти, в тому числі і під час вивчення положень щодо повітряного права, поряд з традиційними формами навчання все більше надають перевагу інноваційним, таким як робота в групах (кожна група виконує своє завдання після чого презентує результати), мозковому штурму (викладач формулює положення, а учасники пропонують свої ідеї, які фіксуються викладачем, після чого ідеї обговорюються та оцінюються), рольовій грі (викладач пропонує певну фабулу та перелік ролей, які можуть обрати студенти) тощо. Проте і викладач під час запровадження в початковий процес нових форм викладання все частіше постає в різних іпостасях: дослідник, розробник програм, фасилітатор, тренер, наставник, агент змін. Отже, вища освіта в Національному авіаційному університеті створена, функціонує і розвивається в інтересах студентства та слугує повноцінному розвитку креативної особистості.

Література

1. Повітряне право України: навчальний посібник / за заг. ред. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.

УДК 346(043.2)

Проценко С.М., викладач,
Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування НАУ

Говгаленко В., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МЕДІАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

У процесі здійснення прав на земельні ділянки нерідко виникає необхідність їх захисту, коли вони порушуються, оспорується або не